

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

příloha Minimálního preventivního programu

Zpracováno podle Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení
záškolní šikany

Koordinace a sestavení: šk. metodik prevence, Mgr. Zvěřáčková

Zodpovídá: ředitelka školy, Mgr. Libuše Renová

Cíle programu:

- vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí.
- vytvořit pocit bezpečí pro každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu
- vytvořit dobré sociální klima třídy a celé školy.
- podporovat pozitivní vztahy mezi žáky a mezi žáky a učiteli.

PREVENCE ŠIKANOVÁNÍ

A. Organizační opatření školy

1. Osobní příklad pedagogů, svým chováním vůči žákovi nepodněcovat zhoršování vztahů směřující k šikanování. Vytvářet pozitivní mezilidské vztahy mezi žáky a učiteli.
2. Zajistit dozor nad žáky, především v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo by mohlo dojít.
3. Pedagogičtí pracovníci se budou vzdělávat v akreditovaných kurzech problematice šikanování.
4. Školní metodik zajistí doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování.
5. Ve školním řádu jsou jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.
6. Třídní učitel se věnuje prevenci šikany v třídnických hodinách.
7. Nepedagogičtí pracovníci se řídí pokynem k prevenci a řešení šikanování a je pro ně závazný.
8. Vytvoření pracovní skupiny pro řešení šikany:
 - školní metodik prevence
 - výchovný poradce
 - ředitelka školy
 - třídní učitel oběti
 - třídní učitel agresora
9. Spolupráce metodika prevence a ředitelky školy s dalšími institucemi a orgány, zejména s pediatry, psychiatry, psychology, policií, oddělením sociálně-právní ochrany dětí, pedagogicko-psychologickou poradnou atd.

B. Práce s třídním kolektivem

1. Zjišťování neformálních vztahů ve třídě - použití anket, sociogramů, atp.
2. Společné třídní akce v rámci vyučování i mimo vyučování- výlety, třídnické hodiny, třídní besídky, oslavy.
3. Včasné zachycení ohrožených dětí, individuální přístup.
4. Stanovení pravidel soužití třídní komunity.
5. Začlenění nových žáků do kolektivu.
6. Formování třídního kolektivu, který je pro žáky bezpečným místem, který jim pomůže vyhnout se nežádoucímu chování- šikanování.

C. Prevence ve vyučovacích hodinách:

Znalostní kompetence žáků (závazné pro všechny vyučující):

- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje jeho práva
- vědí, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých je protiprávní
- jsou tolerantní k menšinám a respektuje odlišné názor a myšlení druhých
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky
- spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a odpovědnost za protiprávní činy
- vědí, že zneužívání dítěte je trestné
- vědí, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít

- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání a sexuálního zneužívání)
- správně se rozhodují v situaci vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linka důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médií, umí o nich diskutovat
- ví, co je kyberšikana, znají její nebezpečí pro sebe i druhé

KRIZOVÝ PLÁN

A. Situace, které škola zvládne vlastními silami

Strategie vyšetřování počáteční šikany v pěti krocích:

Šetření provádí pracovní (preventivní) tým.

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanu upozornili a s oběťmi, informovat rodiče oběti.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace oběti a agresora).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Výsledky šetření zapíše metodik prevence a sejde se výchovná komise.

Výchovná opatření: výchovná komise navrhne výchovná opatření.

Pro nápravu situace je třeba pracovat s celou třídou.

Dále pracovat s agresorem i oběťmi. V případě potřeby zprostředkovat péči PPP, psychologa, ŠMP.

Pro potrestání agresorů užít výchovná opatření:

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy
- snížená známka z chování (popř. přeřazení)

Spolupráce s rodiči:

1. Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanu, je za vyšetření situace zodpovědný ředitel školy.
2. Při nápravě šikanování bude situace projednána s rodiči agresora i oběti, vždy odděleně. Jednání s rodiči budou přítomni: vedení školy, metodik prevence, třídní učitel, výchovný poradce. Rodiče budou seznámeni se závěry šetření a domluví se na výchovných opatřeních.
3. Škola volí taktní přístup, všechny informace jsou důvěrné. V případě zájmu rodičů nabídne škola rodičům agresora i oběti odbornou pomoc.

B. Situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a policií

Sem patří řešení pokročilé a brutální šikany, např. výbuchu skupinového násilí vůči oběti. Tyto případy vyžadují následující postupy:

Plán pro pedagogy:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. U tohoto závažného případu šikanování nebo v případě podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, oznámí ředitelka školy skutečnost policii.

Ředitelka školy oznámí orgánu sociální ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin nebo

opakovaně páchá přestupky, ředitelka školy zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.

Vlastní vyšetřování - škola nebude vyšetřovat sama, požádá o pomoc policii, pedagogicko - psychologickou poradnu, orgán sociálně právní ochrany dětí.

Další práce s celým třídním kolektivem.

Plán pro oběť:

1. Bezprostřední záchrana oběti.
2. Informování rodičů o vzniklé situaci.
3. Individuální rozhovor s obětí.
4. Dát jí jasně najevo, že nikdo nemá právo s ní takto zacházet.
5. Zaručit oběti ochranu ze strany školy.
6. Zacvičit ji do ochranných strategií.
7. Věnovat se rozvoji jejího sebepojetí.
8. Zajistit odbornou pomoc psychologa, ŠMP.
9. Seznámit rodiče se závěry šetření a řešením situace- vedení školy, ŠMP, třídní učitel.

Výchovná opatření:

1. Budeme dále spolupracovat s agresorem - jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí, výchovný styl v rodině.
2. V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, klinického psychologa, psychoterapeuta, psychiatra.
3. V mimořádných situacích ředitelka školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu.
4. V mimořádných situacích podá ředitelka školy návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření nebo ústavní výchovy s následným umístěním do diagnostického ústavu.

5. Pro potrestání agresora lze použít následující opatření:

- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy
- snížená známka z chování
- přeřazení do jiné školy

Projednání výsledků šetření a závěrů s rodiči provede vždy vedení školy, třídní učitel, SMP, výchovný poradce.

Postup při řešení záškoláctví

Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem (zákon 561/2004) a to takto:

1. Zákonný zástupce žáka je povinen omluvit nepřítomnost svého dítěte ve vyučování do druhého dne třídnímu učiteli.
2. V případě častějších absencí bude třídní učitel vyžadovat potvrzení lékaře.
3. V případě předem známé absence je žák povinen tuto skutečnost sdělit svému třídnímu učiteli.

Postup při neomluvené absenci

O neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel školního metodika prevence.

Neomluvenou absenci do součtu 10 hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce žáka pozván doporučeným dopisem. Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem.

Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob

nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce žáka zápis podepíše a obdrží kopii zápisu.

Při počtu neomluvených hodin nad 10 svolá ředitel školy výchovnou komisi, které se účastní ředitelka školy, zákonný zástupce žáka, třídní učitel a výchovný poradce či metodik prevence. Pozvání zákonných zástupců žáka na jednání se provádí doporučeným dopisem. O průběhu jednání se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší.

V případě, že neomluvená absence žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy bezodkladně pošle oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy.

V
.....

Školní metodik prevence

Ředitelka školy

.....

.....

Ostatní pedagogové školy:

.....

.....